

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01108 Vilnius. Tel. (8 5) 210 7161, el. p. info@ekgt.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188756614.

Lietuvos Respublikos Seimo
Kultūros komitetui

2023-01-04 Nr. S-1

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MUZIEJŲ ĮSTATYMO Nr. I-930 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Etninės kultūros globos taryba (toliau – Taryba) išnaginėjo Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) Nr. XIVP-2312 ir Seimo nario Roberto Šarknicko pateiktą Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6(1) straipsniu įstatymo projektą Nr. XIIP-4429(2). Siekdama pateikti išvadas atsižvelgiant į muziejinės veiklos tendencijas įvairiose pasaulio šalyse, Taryba taip pat išanalizavo UNESCO 2019 m. paskelbtą „Ataskaitą dėl UNESCO 2015 m. Rekomendacijos dėl muziejų ir kolekcijų įgyvendinimo“ (angl. *Report on the implementation of the UNESCO 2015 Recommendation on Museums & Collections*) (toliau – UNESCO ataskaita), kuri buvo parengta įvertinus 56 pasaulio šalių atsakymus.

Taryba siūlo tobulinti Muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) Nr. XIVP-2312 įterpiant į jį Seimo nario R. Šarknicko pateikto Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6(1) straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4429(2) svarbiausias nuostatas. Siūlome tobulinant projektą Nr. XIVP-2312 atsižvelgti į UNESCO Ataskaitoje įvardytą daugeliui pasaulio šalių būdingą muziejų dvejetainį skirstymą – ne tik pagal muziejų administracinę priklausomybę, bet ir pagal muziejų tematiką (pridedame ištrauką tuo klausimu iš UNESCO Ataskaitos).

PRIDEDAMA:

1. Etninės kultūros globos tarybos Pasiūlymas dėl Muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymo projekto, 6 lapai;
2. UNESCO „Ataskaitos dėl UNESCO 2015 m. Rekomendacijos dėl muziejų ir kolekcijų įgyvendinimo“ (anglų kalba) ištraukos, 3 lapai.

Tarybos pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

PASIŪLYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
MUZIEJŲ ĮSTATYMO NR. I-930 PAKEITIMO PROJEKTO
2023-01-04
Vilnius

Eil. Nr.	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys
	str.	str. d.	p.	
1.	2	5		<p>Argumentai: Apibrėžiant Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo naujos redakcijos projekte (toliau – Įstatymas) <i>muziejaus</i> sąvoką, liko neįvardyta viena svarbiausių muziejaus veiklų – eksponuoti muziejines vertybes. Taip pat nėra paminėtas muziejinių vertybių konservavimas, nors toliau Įstatyme apibrėžiant nacionalinių, valstybinių, savivaldybių ir kitų muziejų funkcijas (žr. 8–11 straipsnius) nurodoma, kad muziejai vykdo sukauptų muziejinių vertybių ne tik restauravimą, bet ir konservavimą.</p> <p>Pasiūlymas: Papildyti Įstatymo 2 straipsnio 5 dalį žodžiais „konservuoti“ ir „eksponuoti“, išdėstant šią dalį taip: „5. Muziejus – juridinis asmuo arba juridinio asmens padalinys, kurių svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, konservuoti, restauruoti, tirti, eksponuoti ir populiarinti materialaus ir nematerialaus kultūros, istorijos, gamtos ir technikos paveldo vertybes, siekiant suteikti visuomenei pažinimo, ugdymo, studijų, kūrybiškumo sklaidos ir kokybiško laisvalaikio galimybes.“.</p>
2.	2			<p>Argumentai: Įstatymo 2 straipsnyje liko neapibrėžtos Įstatyme dažnai naudojamos svarbios sąvokos, kurių turinys gali būti įvairiai traktuojamas: <i>muziejaus rinkinių profilis; specializuotas muziejus; priskirta muziejų veiklos sritis</i>.</p> <p>Pasiūlymas: Papildyti 2 straipsnį naujomis dalimis, kurių kiekvienoje būtų aiškiai apibrėžtos šios sąvokos: „Muziejaus rinkinių profilis“; „Specializuotas muziejus“; „Priskirta muziejų veiklos sritis“.</p>
3.	2			<p>Argumentai: Atsižvelgiant į Seimo nario Roberto Šarknicko pateiktą Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – R. Šarknicko projektas), siūlome Įstatymo 2 straipsnį papildyti sąvoka <i>gyvasis muziejus</i>. Ši sąvoka Etninės kultūros globos tarybos iniciatyva buvo aptarta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – VLKK) Terminų pakomisės 2019 m. gruodžio 18 d. posėdyje, kuriame buvo pritarta tokiam šios sąvokos apibrėžimui: „Gyvasis muziejus – muziejus, kuriame gyvai atkuriamos tam tikros kultūros, gamtinės aplinkos ar istorinio laikotarpio sąlygos“. Šis sąvokos apibrėžimas įtrauktas į Terminų banką vadovaujantis Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Toks sąvokos <i>gyvasis muziejus</i> apibrėžimas pateiktas ir R. Šarknicko projekte. Įstatyme sąvokos <i>gyvasis muziejus</i> apibrėžimą siūlome papildyti nuostatomis dėl tokių muziejų teisinės formos ir kitų ypatybių, kurios taip pat apibūdintos R. Šarknicko projekte („Gyvieji muziejai, taip kaip jie apibrėžti šio Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, gali būti įvairių rūšių.“).</p>

			<p>Pasiūlymas:</p> <p>Papildyti 2 straipsnį nauja dalimi „Gyvasis muziejus“, įrašant su VLKK suderintą sąvokos <i>gyvasis muziejus</i> apibrėžimą ir papildant jį žodžiais „Gyvieji muziejai, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, gali būti įvairių rūšių pagal muziejaus rinkinių profilį“, šią 2 straipsnio naują dalį išdėstyti taip:</p> <p>„Gyvasis muziejus – muziejus, kuriame gyvai atkuriamos tam tikros kultūros, gamtinės aplinkos ar istorinio laikotarpio sąlygos. Gyvieji muziejai, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, gali būti įvairių rūšių pagal muziejaus rinkinių profilį.“</p>
4.	2	9	<p>Argumentai:</p> <p>Įstatymo straipsnio 9 dalyje liko nepaminėtas Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas, reglamentuojantis etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo valstybinę globą. Jį būtina įtraukti į Įstatymo 2 straipsnio 9 dalį, kadangi Įstatyme ne kartą vartojamos sąvokos <i>nematerialus kultūros paveldas</i>, <i>etninis</i>.</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Papildyti 2 straipsnio 7 dalį žodžiais „Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas“ ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„7. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.“</p>
3.	3	2	<p>Argumentai:</p> <p>UNESCO 2019 m. paskelbtoje „Ataskaitoje dėl UNESCO 2015 m. Rekomendacijos dėl muziejų ir kolekcijų įgyvendinimo“ (toliau – UNESCO Ataskaita) pabrėžiamas visuomeninis muziejų vaidmuo, tam skirtas net atskiras III skyrius „Muziejų dalyvavimo visuomenės gyvenime klausimai“. Į šią UNESCO nuostatą Įstatymo projekto kūrėjai beveik neatsižvelgė. Nors Įstatymo preambuleje paminėta, kad muziejų misija apima ir socialinės atsakomybės principą, tačiau šis principas nėra aiškiai įvardytas Įstatymo 3 straipsnyje apibrėžiant muziejų veiklos principus (tik nežymios užuominos pastebimos šio straipsnio 1-ame punkte apibrėžiant <i>atsakomybės</i> principą ir 2-ame punkte įvardijant <i>atvirumo ir nediskriminavimo</i> principą).</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Pakeisti 3 straipsnio 1 punktą patikslinant muziejų atsakomybės pobūdį – apibūdinant ją papildomais žodžiais „kultūrinė ir socialinė“, taip pat papildant šį punktą žodžiais „prisidėti prie visuomenės socialinės integracijos ir sanglaudos, kultūrinio, ekologinio ir ekonominio tvarumo plėtos gerinant gyvenimo kokybę regionuose ir bendruomenėse, dalyvauti nacionalinės, tautinės, regioninės ir (ar) vietinės tapatybės ugdymo veiklose“, išdėstyti šį punktą taip:</p> <p>„1) Kultūrinė ir socialinė atsakomybė Atsakomybė. Muziejai turi užtikrinti nacionalinio tapatumo ir istorinės atminties, kultūros, istorijos, gamtos ir technikos paveldo išsaugojimą, istorinės, kultūrinės, socialinės žinijos pagrįstumą ir objektyvumą, perteikiamą muziejinės</p>

				komunikacijos priemonėmis, prisidėti prie visuomenės socialinės integracijos ir sanglaudos, kultūrinio, ekologinio ir ekonominio tvarumo plėtros gerinant gyvenimo kokybę regionuose ir bendruomenėse, dalyvauti nacionalinės, tautinės, regioninės ir (ar) vietinės tapatybės ugdymo veiklose. “.
4.	3		4	<p>Argumentai: Išstatymo 3 straipsnio 4 punkte apibrėžiant <i>kūrybiškumo</i> principą būtina įtraukti ne tik pilietiškumo, bet ir patriotizmo bei humanistinių vertybių ugdymą.</p> <p>Pasiūlymas: Papildyti 3 straipsnio 4 punktą žodžiais „patriotizmą ir humanistines vertybes“, jį išdėstant taip: „4) Kūrybiškumas. Muziejai savo veikloje turi taikyti įvairias muziejines ir viešosios komunikacijos priemones, sudarančias galimybes formuoti istorinę, kultūrinę bei socialinę patirtį, ugdyti pilietinę tapatybę, patriotizmą ir humanistines vertybes, prisitaikyti prie kintančių veiklos sąlygų ir reikalavimų, technologijų, darbo organizavimo pokyčių ir kitų aplinkybių, didinti muziejaus kaip sociokultūrinės institucijos vaidmenį.“.</p>
5.	7			<p>Argumentai: Kaip nurodoma UNESCO Ataskaitos II skyriuje „Muziejų teisės aktų pritaikymas ir muziejų statistika“ (angl. <i>Adaptation of legislation for museums and museum statistics</i>), įvairiose šalyse muziejai daugiausia skirstomi dvejopai: 1) pagal administracinę priklausomybę (angl. <i>types of administrative supervision</i>); 2) pagal tematiką (angl. <i>the thematic distribution</i>). Tokia dvejopa klasifikacija reikalinga kaupiant statistinius duomenis tarptautiniu mastu. Ši dvejopa klasifikacija įtvirtinta dabar galiojančiame Muziejų įstatyme: skirstymas pagal administracinę priklausomybę įtvirtintas 4 straipsnyje, o skirstymas pagal tematiką – 6 straipsnyje „Muziejų rūšys“ (apibrėžiant taip: „Lietuvos Respublikoje pagal muziejuose esančių rinkinių rūšį gali veikti archeologijos, etnografijos, gamtos, istorijos, literatūros, meno, mokslo, technikos, kraštotyros, memorialiniai ir kitokie muziejai.“). Tačiau aptariamo Įstatymo projekto kūrėjai nutarė muziejus skirstyti tik pagal administracinę pavaldumą, o skirstymo pagal tematiką – muziejų rūšių – atsisakyti. Įstatymo Aiškinamajame rašte nepateikta jokių argumentų, kodėl priimtas toks kardinalus sprendimas, apsunkinantis tarptautinius muziejų veiklos palyginimus. 2020 m. duomenys rodo, kad Lietuvoje aiškiai išsiskiria kai kurios muziejų rūšys – vyrauja istorijos tipo muziejai, iš jų daugiausia yra kraštotyros muziejų (žr. https://www.vle.lt/straipsnis/muzieju-sistema/). Tokia tendencija, remiantis 2015 m. atliktos UNESCO apklausos duomenimis, pastebėta ir kitose valstybėse: pagal tematiką vyrauja dvi muziejų kategorijos – istorijos muziejai (40 proc.) ir mokslo bei etnografijos muziejai (14 proc.). Atsižvelgiant į tarptautinę praktiką bei tarptautinio statistinio palyginamumo poreikius, būtina išsaugoti Lietuvos muziejų sistemoje dvejopą muziejų skirstymą – ne tik pagal muziejų administracinę priklausomybę, bet ir pagal muziejų rūšis.</p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti 7 straipsnio 1 dalį suskirstant ją į du punktus, šią dalį išdėstyti taip: „7 straipsnis. Muziejų sistema 1. Muziejų sistemą Lietuvoje sudaro: 1) muziejų tipai pagal administracinę priklausomybę – nacionaliniai muziejai, valstybiniai muziejai, savivaldybių muziejai, kiti</p>

				<p>muziejai ir muziejų kompetencijų centrai, jeigu jie yra juridiniai asmenys;</p> <p>2) muziejų rūšys pagal muziejaus rinkinių profilį ir (ar) muziejaus specializaciją – istorijos, archeologijos, gamtos, etnografijos, kraštotyros, gyvieji, memorialiniai, literatūros, meno, mokslo, technikos, mišrūs ir kiti muziejai.“.</p>
6.	10	1		<p>Argumentai:</p> <p>Šioje dalyje reikėtų patikslinimo, ką konkrečiai reiškia paminėtas terminas <i>regionas</i>, nes Lietuvoje regiono sąvoka vartojama įvairiomis prasmėmis: pavyzdžiui, remiantis Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymu regionas reiškia apskritį, o Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme pagrindinis dėmesys skiriamas etnografiniams regionams, pastariesiems didelė reikšmė teikiama ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789. Visuotinėje lietuvių enciklopedijoje pateikiamas toks regiono apibrėžimas: „<i>regionas</i> (lot. <i>regio</i>, kilm. <i>regionis</i> – kraštas, sritis), didelis gamtinis, istorinis, ekonominis, administracinis ar kitoks teritorinis vienetas, turintis specifinių požymių.“.</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Pakeisti 10 straipsnio 1 dalį, papildant žodžiais „(etnografinio regiono, krašto, apskrities)“ ir išdėstant ją taip:</p> <p>„1. Savivaldybių muziejai kaupia, saugo, tyrinėja, konservuoja ir populiarina tam tikros savivaldybės teritorijos ir (ar) regiono (etnografinio regiono, krašto, apskrities) kultūros istoriją atspindinčius bei vietos bendruomenę telkiančius muziejinių vertybių rinkinius. Savivaldybės muziejų steigia savivaldybės taryba.“.</p>
7.	11	2		<p>Argumentai:</p> <p>Įstatymo 11 straipsnyje visiškai nepaminėta, kokie muziejai patenka į „kitų muziejų“ ratą. Tikėtina, kad prie jų priskiriami šie muziejai, kurių 2020 m. oficialiais duomenimis būta labai daug: 89 žinybiniai, 26 viešosios įstaigos-muziejai, 64 privatūs, 74 visuomeniniai, 312 mokyklų, 6 virtualūs muziejai (žr. https://www.vle.lt/straipsnis/muzieju-sistema/). Atkreipiame dėmesį, kad „kitų muziejų“ skaičius gerokai peržengia ne tik valstybinių, bet ir savivaldybių muziejų skaičių (jų yra 62), todėl „kitus muziejus“ reikėtų aiškiau įvardyti Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje. Būtų svarbu aiškiau apibrėžti žinybinių muziejų statusą ir paskirtį, kurių yra bene daugiausia visoje Lietuvos muziejų sistemoje.</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Pakeisti 11 straipsnio 2 dalį, išdėstant ją taip:</p> <p>„2. Kiti muziejai yra žinybiniai, viešosios įstaigos-muziejai, privatūs, visuomeniniai, mokyklų, virtualūs ir kiti muziejai.“.</p>
8.	13		2	<p>Argumentai:</p> <p>Atsižvelgiant į UNESCO Ataskaitą bei palyginamosios statistikos tarptautiniu mastu poreikius, reikėtų muziejų nuostatuose ar įstatuose aiškiai nurodyti ne tik muziejaus rinkinių komplektavimo kryptis, bet ir muziejaus rūšį pagal tematiką.</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Papildyti 13 straipsnio 2 punktą, išdėstant jį taip:</p> <p>„2) muziejaus rūšis pagal tematiką, rinkinių komplektavimo kryptys, struktūra ir rinkinių šifrai.“.</p>
9.	13			<p>Argumentai:</p> <p>Atsižvelgiant į R. Šarknicko projektą („Gyvojo muziejaus vardą</p>

			<p>suteikia muziejų veiklą prižiūrintis bei atitinkamus viešojo administravimo įgaliojimus turintis subjektas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka“), reikėtų Įstatymo 13 straipsnyje atskira dalimi apibrėžti nuostatas dėl gyvojo muziejaus statuso suteikimo.</p> <p>Pasiūlymas: Pakaisti 13 straipsnį suskirstant jį į dvi dalis – 1 daliai priskiriant esamus 13 straipsnio du papunkčius ir sukuriant naują 2 dalį, visą straipsnį išdėstyti taip: „13 straipsnis. Muziejų teisinio reguliavimo ypatumai 1. Kiekvieno muziejaus, nepriklausomai nuo jo teisinės formos, nuostatuose ar įstatuose be Civiliniame kodekse numatytų reikalavimų papildomai turi būti nurodyta: 1) muziejaus pavadinimo santrumpa, kuri nurodoma muziejinių vertybių apskaitoje; 2) muziejaus rūšis pagal tematiką, rinkinių komplektavimo kryptys, struktūra ir rinkinių šifrai. 2. Muziejui gyvojo muziejaus vardą suteikia muziejų veiklą prižiūrintis bei atitinkamus viešojo administravimo įgaliojimus turintis subjektas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“.</p>
10.	16	5	<p>Argumentai: Lietuvoje daug muziejų turi savo padalinius, tačiau Įstatymas neįvardija muziejaus padalinių sąsajos su Muziejaus taryba, kuri svarsto strateginius ir (ar) metinius muziejaus veiklos planus ir ataskaitas, teikia pasiūlymus muziejaus vadovui dėl muziejaus veiklai reikšmingų projektų bei jų finansavimo galimybių, svarsto kitus su muziejaus veikla susijusius klausimus.</p> <p>Pasiūlymas: Papildyti 16 straipsnio 5 dalį žodžiais „taip pat įtraukiami muziejaus padalinių (jei jie yra) vadovai“, išdėstant ją taip: „5. Muziejaus tarybos sudėtyje ne mažiau kaip trečdalį narių turi sudaryti išorės ekspertai. Į muziejaus tarybos sudėtį įtraukiamas muziejaus savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos ar mero deleguotas atstovas, taip pat įtraukiami muziejaus padalinių (jei jie yra) vadovai.“.</p>
11.	19		<p>Argumentai: Atsižvelgiant į R. Šarknicko projektą („2. Gyvuosiuose muziejuose gali gyventi jų kūrėjai ir (ar) prižiūrėtojai. Jei muziejaus kūrėjai ir (ar) prižiūrėtojai gyvena muziejui priskirtose patalpose, jiems turi būti skirtos į muziejaus ekspoziciją nepatenkančios gyvenamosios patalpos.“), į Įstatymo 19 straipsnį „Muziejinių vertybių apsaugos, apskaitos ir saugojimo užtikrinimas“ reikėtų įtraukti nuostatas dėl muziejinių vertybių apsaugos tais atvejais, kai muziejui priklausančiose gyvenamosiose patalpose gyvena muziejaus darbuotojai, nes kiti teisės aktai (Civilinis kodeksas ir kt.) muziejų specifikos šiuo atžvilgiu neapibrėžia.</p> <p>Pasiūlymas: Papildyti 19 straipsnį nauja dalimi, išdėstant ją taip: „Tais atvejais, kai muziejui priklausančiose gyvenamosiose patalpose gyvena muziejaus darbuotojai, šios patalpos turi būti atribotos nuo muziejaus ekspozicijos.“.</p>
12.	2		<p>Argumentai:</p>

	(20?)			<p>2 straipsnis „Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas“ (turėtų būti 20 straipsnis) klaidingai patalpintas V skyriuje „Muziejų rinkiniai ir jų apsaugos, apskaitos ir saugojimo užtikrinimas“, nors turėtų būti atskirame skyriuje „Baigiamosios nuostatos“.</p> <p>Pasiūlymas: Sukurti naują VI skyrių „Baigiamosios nuostatos“ ir į jį įtraukti aptariamą straipsnį „Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas“.</p>
--	-------	--	--	---

Teikia:
Etninės kultūros globos taryba

Report on the implementation of the UNESCO 2015 Recommendation on Museums & Collections

Recommendation concerning the Protection and Promotion of
Museums and Collections, their Diversity and their Role in Society

Published in 2019 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization,
7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France

© UNESCO 2019

This publication is available in Open Access under the Attribution-ShareAlike 3.0 IGO (CC-BY-SA 3.0 IGO) license (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/igo/>). By using the content of this publication, the users accept to be bound by the terms of use of the UNESCO Open Access Repository (<http://www.unesco.org/open-access/terms-use-ccbysa-en>).

Original title: *Rapport sur la mise en œuvre de la Recommandation de l'UNESCO concernant la protection et la promotion des musées et des collections, leur diversité et leur rôle dans la société* published in 2019 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO).

The designations employed and the presentation of material throughout this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of UNESCO concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

Ištraukos (p. 21–24)

3. Museum statistics

The questionnaire sent to the Member States included a significant number of questions concerning the statistical tools used to list museums according to their administrative responsibility (question S1) and the theme of their collections (S2), but also regarding the number of items held in the collections (S3), and the existence of other statistical sources available in the country (S4).

The question of typologies

The typologies presented by UNESCO as regards administrative and thematic matters were as follows (Tab. 3).

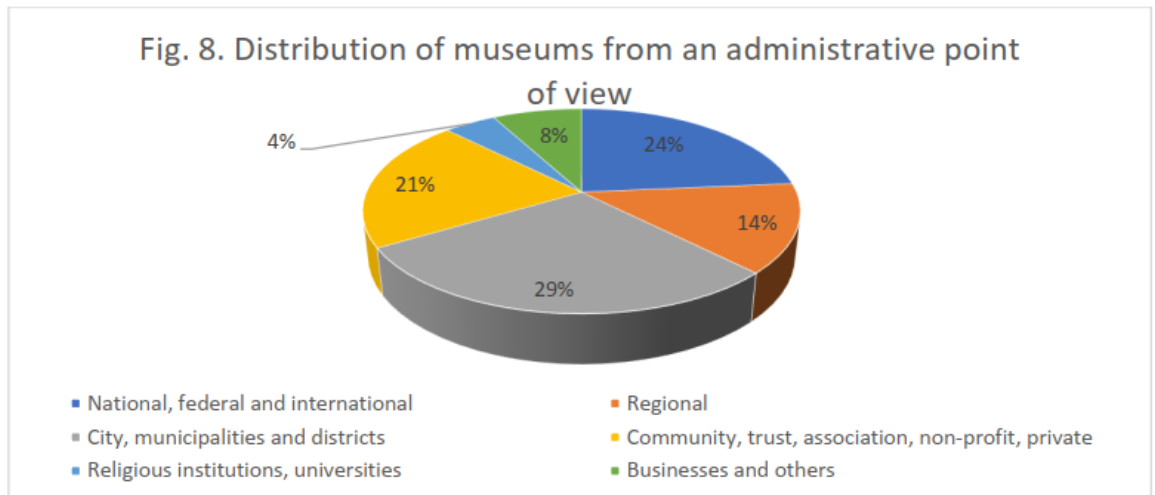
Typology according to the administrative responsibility as regards museums		Typology according to the major theme of the collection	
	Museums		Museums
International	9	Art	3348
State, central or national	6676	Archaeology	1979
Federal	688	Museums associated with World Heritage sites	242
Regional	4369	History (regional, of cities, of population, etc.)	8009
Municipal/of city	8765	Memorial	961
Of a neighborhood	252	Natural history and natural sciences	863
Of a community	804	Literature	189
Of a public group, a public foundation	1099	Science and technology	985
Of a private non-profit organization	2744	Popular arts, ethnography and anthropology	1379
Of a trade association	227	Music	59
Of an association	1033	General	542
Of a private, individual or family company	907	Inter- or Multidisciplinary	2228
Of religious institutions	926	Other	1514
Of a university	508		
Other	2233		

Tab. 3. Typologies proposed by UNESCO for the classification of museums⁹

While such typologies make it possible to specify in some detail the supervision of the various institutions or the type of collections housed (in particular to determine the number of museums

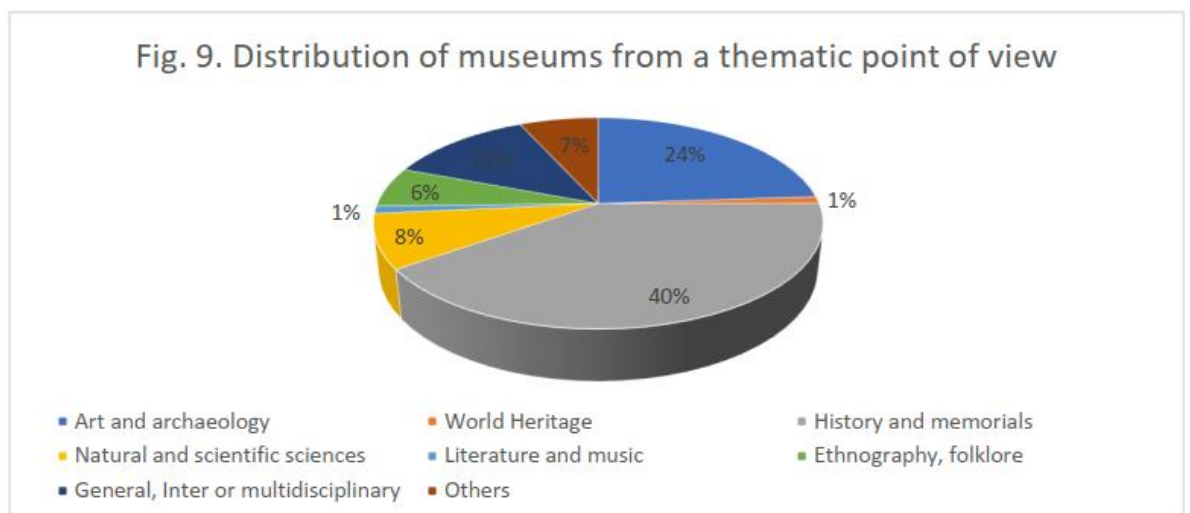
associated with World Heritage sites), they have proved to be of complex use for Member States. It should be stressed that there is currently no international consensus on any typology. For example, the Ambrose and Paine manual, *Museum Basics*, distinguishes between five different types of classifications (collection, supervision, dissemination area, type of audience, types of exhibitions presented) and, as regards the collections, lists 11 categories (general, art, archaeology, history, ethnography, natural history, science, geology, industry, military, intangible heritage)¹⁰. The manual on *Museology* by Gob and Drouguet, for its part, draws on the classification of Rivière (art museums, museums of human sciences, museums of natural sciences, museums of science and technology, multidisciplinary and interdisciplinary museums) as well as that of Edson (essentially based on the Art, History and Science themes)¹¹. Zubiaur Carreño, in his *Curso de museología*, analyses some ten different typologies, including the one presented by ICOM in 1977 (art, natural history, ethnology, history, science and technology, social sciences, commerce, agriculture)¹². The statistics department of the French Ministry of Culture includes four categories (Nature science and technology, society and civilisation, history, art)¹³.

No consensus on the subject of listing collections has emerged in this sense, which could have led to some confusion since Member States had to "translate" their own typology in order to list museums according to the one proposed in the UNESCO questionnaire. As a result, the number of establishments listed by the Member States from an administrative point of view (31,246) differs significantly from that presented in terms of the nature of the collections (22,298), as several States did not answer the latter question. From this perspective, the relative analysis (in %) of the main types of museums (grouped into more robust categories) seems the most relevant (Fig. 8).

The two main types of administrative supervision are the central authority (national, federal, the international category not being significant) which represents a quarter of the establishments, and the more local level of cities and municipalities, which appears by far the most important, representing one third of the sample. Regional supervision represents 15% of the sample. Public authorities

supervision appears to be in the majority in this context, accounting for more than 70% of all institutions.

Based on the responses to the questionnaire, the thematic distribution (Fig. 9) of museums reveals two particularly important categories: history museums, which represent almost half (40%) of the sample, and art and archaeology museums, which represent a quarter. Museums of science and ethnography represent about 14% of the sample, while the other institutions do not fall within a more precise disciplinary framework (other, thematic museums, etc.).

⁹ Counting carried out by Olivia Guiragossian on the basis of statistics presented by the Member States.

¹⁰ AMBROSE T., PAINE C., *Museum Basics*, London, Routledge, 3rd ed. 2012.

¹¹ GOB. A., DROUGUET N., *Museology. History, developments, current issues*, Paris, Armand Colin, 2014 (4th ed.).

¹² ZUBIAUR CARREÑO F.J., *Curso de museología*, Gijón, Trea, 2004.

¹³ MINISTRY OF CULTURE, *Statistics on Culture and Communication, Key Figures 2018*, Paris, Ministry of Culture, 2018.